

۶۰ سال مبارزه طبقاتی

کتاب | سایر محمدی
خبرنگار

محمد رحمان زاده هروی در کتاب تازه خود «دگرگونی در طبقه‌های اجتماعی در ایران» برخلاف نظریه مارکس که مبارزه طبقاتی را موتور محرک تاریخ و انگیزه همه دگرگونی‌های بنیادین اجتماعی از جمله انقلاب اجتماعی دانسته است، بر پایه برداشت‌های پارادایمی و تنوریک خود و یافته‌های

اقتصادی سازمان اجتماعی تولید و توزیع، یک مدل طبقاتی برای کشور پیشنهاد می‌دهد و یافته‌های خود را دربارۀ شرایط طبقاتی کنونی کشور و آینده طبقه‌های اجتماعی آن توضیح می‌دهد، که هیچ سختی با تنوری نظریه‌پردازانی چون مارکس هورکهایمر، ماکس وبر و امیل دورکیم و دیگر جامعه‌شناسان چپ و راست ندارد. وی معتقد است دگرگونی‌های اجتماعی و طبقاتی شش دهه گذشته

پیوندی ناگسستنی با دو رویداد مهم و تاریخی اصلاحات ارضی سال ۱۳۴۱ و انقلاب اجتماعی سال ۱۳۵۷ داشته است. بر این رویکرد به این نتیجه می‌رسد که طی ۶۰ سال گذشته دگرگونی‌های چشمگیری در ساختار و آمیزه طبقاتی جامعه ایران و کل جهان پدید آمده است. بر اساس تقسیم‌بندی تازه طبقه جدیدی به نام «طبقه میانه نوین» با ویژگی‌هایی پدید آمده که هم

در سازمان اجتماعی تولید و هم در کل جامعه در حال رشد است. رحمان زاده در این اثر می‌نویسد: قبل از انقلاب ۵۷ طبقه‌ای به اسم بورژوازی ملی وجود داشت که بعد از انقلاب یک گروه جمعیتی تازه تحت عنوان طبقه جدید جایگزین بورژوازی ملی شد و اکنون این گروه جمعیتی قدرت سیاسی و اقتصادی کشور را در دست دارد. در کنار این گروه جمعیتی و در فضای تاریک ساختار آن گروه

جمعیتی دیگری به نام لومین بورژوازی زاده شد که تاکنون اثری زاینبار و ویرانگر بر اقتصاد و زندگی ایرانیان داشته است.» یک فصل از این کتاب نقش و جایگاه نفت و صنعت را در تغییر و آرایش طبقه‌های اجتماعی ایران در شش دهه گذشته تشریح می‌کند. با توجه به نقش بسیم مهمی که انقلاب سال ۵۷ بر تاریخ، فرهنگ و اقتصاد و زندگی ایرانیان داشته است،

نویسنده به بررسی تاریخچه کوتاه این انقلاب می‌پردازد و به‌دنبال آن به نقش طبقه‌ها و قشرهای اجتماعی شرکت‌کننده در انقلاب، دوره حاکمیت دوگانه در کشور، سرنگونی بورژوازی یا بخش خصوصی نظام پیشین، مصادره و ملی کردن دارایی‌ها و سرمایه‌های حاکمان معزول و روند و چگونگی جابه‌جایی و انتقال این دارایی‌ها به طبقه‌ها و گروه‌های اجتماعی پس از انقلاب اشاره دارد.

فهرست امیدها و ناامیدی‌های سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر

این اسامی را به خاطر بسپارید

گزارش | نیلوفر ساسانی
خبرنگار

شمارش معکوس برای اعلام اسامی فیلم‌های بخش مسابقه سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر آغاز شده است. بر اساس شنیده‌ها، تصمیم‌گیری هیأت انتخاب هفت نفره این رویداد سینمایی تا روز دوشنبه ۱۶ دی‌ماه نهایی می‌شود و اسامی فیلم‌های بخش مسابقه در این روز اعلام خواهد شد.

تب و تاب رسانه‌ها و گمانه‌زنی درباره ترکیب فیلم‌های بخش رقابتی جشنواره اما از حدود یک هفته پیش آغاز شده است. پس از اعلام برحرف و حدیث فیلم‌های بخش «نگاه نو» در هفته گذشته، حالا نگاه‌ها بیش از گذشته به بخش مسابقه معطوف شده و فهرست‌های احتمالی مختلفی از اسامی فیلمسازان حاضر در بخش مسابقه امسال منتشر شده است. ■ **کارگردان‌های رکورددار در جشنواره** طبق آخرین اخبار تمام فیلم‌های کارگردان سرشناس به جشنواره رسیده و جشنواره امسال به لحاظ حضور کارگردانان اسم و رسم‌دار و چهره‌های شناخته شده جشنواره پرو پیمانی است؛ از مسعود کیمیایی و ابراهیم حاتمی‌کیا تا مجید مجیدی و حمید نعمت‌الله.

رأس فهرست گمانه‌زنی‌ها هم به حضور همین سینماگران مشهور اختصاص دارد. مسعود کیمیایی با سابقه‌ترین کارگردانی است که پیش‌بینی می‌شود با «خون شد» در جشنواره حضور داشته باشد. فیلمی که گویا خود فیلمساز تمایل چندانی برای حضور آن در جشنواره نداشته و به اصرار تهیه‌کننده فیلم به رقابت در بخش سودای سیمیرغ رضایت داده است. بعد از کیمیایی، ابراهیم حاتمی‌کیا با هفت سیمیرغ بلورین (کارگردانی فیلمنامه) و مجیدی با چهار سیمیرغ بلورین از

جمله کارگردان‌های رکورددار این دوره از جشنواره هستند. تا اینجا کار نسخه نهایی فیلم «خروج» ابراهیم حاتمی‌کیا به جشنواره رسیده و چنانچه مشکل خاصی پیش نیاید جشنواره رونمایی خواهد شد. پیش از یک دهه از آخرین حضور مجیدی در بخش مسابقه این رویداد سینمایی می‌گذرد. او سال ۸۶ با فیلم «آواز گنجشک‌ها» در بخش سودای سیمیرغ جشنواره حضور داشت. «قاتل و وحشی» حمید نعمت‌الله که با حواشی فراوان و تغییر سرمایه‌گذار همراه بود از دیگر فیلم‌هایی است که نامش به‌عنوان فیلم‌های قطعی این دوره جشنواره دیده می‌شود.

فیلم‌سازان جوان اما کارکنش

بخش دوم پیش‌بینی‌های رسانه‌ای به فهرست فیلمسازان جوان آزمون پس‌داده اختصاص دارد. «روز بلوا» بهروز شعبی و «مجوییم» رضا درمیشیان از جمله فیلم‌های همین بخش است. درمیشیان که ساخته‌های قبلی‌اش یعنی «عصبانی نیستم» و «لانتوری» در جشنواره حضور موفقی داشت در حالی فرم حضور جشنواره را برای «مجوییم» بر کرد که ترجیح داد برای ابراهیم حاتمی‌کیا تا مجید مجیدی و حمید نعمت‌الله. کارگردانی داریوش مهرجویی- که تهیه‌کنندگی‌اش را بر عهده داشت، بنزد نیکی کریمی دیگر فیلمساز است که به‌عنوان تنها کارگردان زن این دوره از جشنواره نامش در این بخش دیده می‌شود. «آتابای» پنجمین فیلم نیکی کریمی است که از آن به‌عنوان متفاوت‌ترین فیلم این فیلمساز یاد می‌شود. در نهایت فهرست این بخش با «درخت گردو» تکمیل می‌شود. کارگردان این فیلم، محمدحسین مهدویان با پنجمین سال حضور پی‌پایه رکورددار حضور مستمر در جشنواره است. دو فیلم

مسعود کیمیایی با سابقه‌ترین کارگردانی است که

پیش‌بینی می‌شود با «خون شد» در جشنواره حضور داشته باشد. فیلمی که گویا خود فیلمساز تمایل چندانی برای حضور آن در جشنواره نداشته است

اول او «ایستاده در غبار» و «ماجرای نیمروز» سیمیرغ بلورین بهترین فیلم جشنواره فجر را گرفته‌اند. سامان سالور با فیلم «سه کام حبس» و ابراهیم ایرج‌زاد با «عنکبوت» که طبق شنیده‌ها ساخته‌های جدیدشان سوزهای ملتهب دارد از دیگر فیلمسازانی هستند که شانس اضافه شدن به این جمع را دارند. از زمان پیش تولید فیلم «عنکبوت» اخبار زیادی درباره داستان دومین تجربه کارگردانی ابراهیم ارج زاد منتشر شد مبنی بر اینکه موضوع فیلم مربوط به سعید حنایی (قاتل عنکبوتی) است. در کنار این فیلم‌ها، «عامه‌پسند» سهیل بیرقی و «مغز استخوان» حمیدرضا قربانی دیگر فیلم‌هایی

هستند که برای اضافه شدن به این جمع رقابت دارند. ■ **هیاهوی فیلم اولی‌ها** بخش دیگر گمانه‌زنی‌ها مربوط به فیلم اولی‌های راه یافته به بخش مسابقه است که در این میان شانس فیلم‌های «روز صفر» سعید ملکان و «شای پروانه» محمد کارت پررنگ‌تر از بقیه است. فیلم «گشتارگاه» عباس امینی از دیگر حریفان قدر فیلم اولی است که با توجه به تجربه‌های درخشان قبلی این کارگردان به‌عنوان شانس‌های اول راهیابی به بخش شانس‌های اول یاد می‌شود البته مسابقه از آن یاد می‌شود البته اگر اتفاق خاصی نیفتد و سهمیه فیلم‌های آوانی باعث حذف یکی از این سه فیلم نشود.

نمایی از فیلم «آتابای» به کارگردانی نیکی کریمی |

کمدی‌های فجر ۳۸

اما در دسته‌بندی مضمونی فیلم‌ها در حوزه طنز، پیمان قاسم‌خانی محتمل‌ترین فیلمسازی است که رسانه‌ها روی حضور قطعی آن اتفاق نظر دارند. «خوب بد جلف؛ ارتش سری» بخش دوم فیلم پر فروش «خوب بد جلف» است که بارها خبر اکران آن در ایام مختلف سال شنیده شد اما در نهایت سازندگان فیلم تصمیم گرفتند از آن در جشنواره فیلم فجر رونمایی شود. «سگ بند» دومین تجربه کارگردانی مهران احمدی بعد از «مصادره» دیگر فیلم کمدی است که شانس اضافه شدن به بخش مسابقه را دارد.

این اسامی را به خاطر بسپارید

در نهایت از دیگر فیلم‌هایی که اسامی‌شان در اغلب لیست‌های احتمالی بخش مسابقه مشترک است می‌توان به «ستاره بازی» هاتف علیمردانی، «دوزیست» برزو نیک‌نژاد، «پسرکشی» هادی کریمی، «آبادان یازده ۴۰» مهرداد خوشبخت، «میجر» احسان عبدی‌پور و «عروسی مردم» مجید توکلی اشاره کرد.

این فهرست، این انتقاد آخر اما به مرور زمان و با نزدیک شدن به زمان برگزاری مراسم نیز از میان نرفت و کار را به جایی رساند که کیسی لومنز، کارگردان و یکی از فیلمنامه‌نویسان «هریت» که فیلمش در بخش بهترین بازیگر نقش اول درام نامزد دریافت جایزه شده است، به سی‌ان‌ان توضیح داد: «فعالیت کارگردان‌های خانم در سال ۲۰۱۹ کم نبوده است اما این حضور در مراسم گلدن گلوب نادیده گرفته شده است. من اعتقاد دارم که ما می‌توانیم خیلی بهتر از این‌ها عمل کنیم و نگذاریم خانم‌ها نادیده گرفته شوند.» این انتقاد به احتمال فراوان تا سال‌های طولانی روی شانه دست‌اندرکاران گلدن گلوب سنگینی خواهد کرد؛ چرا که تمام رسانه‌های مطرح دست از سر آنها برنداشته‌اند. در این میان، اسم گرتا گرویک برای فیلم «ایرلندی» به لولو ونگ برای فیلم «وداع»، لورن اسکافیرا برای «شیدادان» و ماری هلر برای فیلم «یک روز زیبا در محله» به‌عنوان ناکام‌ترین زنان کارگردان ۲۰۲۰ شنیده می‌شود. همان‌طور که تنها یک بازیگر رنگین‌پوست در میان نامزدهای دریافت جایزه وجود دارد و آن کسی نیست جز ادی مورفی برای فیلم «اسم من دولماست است». وراثتی سوزه دیگری برای انتقاد نسبت به گلدن گلوب دارد و روی نداشتن

از آنجایی که در گلدن گلوب همه چیز را مهم می‌کنند که همیشه به ترامپ می‌تازد و شوخی‌هایش تکراری است و قابلیت فراوانی در گذر از خطوط قرمز دارد، خدش چنین اعتقادی ندارد و می‌گوید: «که خط قرمزی نمی‌بینم.» از طرف دیگر، مشخص شده است که لئوناردو دی‌کاپریو، برد پیت، جنیفر لویز، جنیفر آنیستون، کریستین بیل، آنتونیو باندراس، کیت بلانشت، کیت هرینگتون و... جوایز سال ۲۰۲۰ را اهدا خواهند کرد. این فهرست در شرایطی سرو صدای فراوانی به پا کرد که هر سه بازیگری که در ابتدای متن اسامیان آمد، از نامزدهای بخش‌های مختلف این دوره از گلدن گلوب هستند. دی‌کاپریو و برد پیت، بازی در فیلم تازه کونتین تارانتیو، «روزی روزگاری هالیوود» در فهرست نامزدهای اسامیل قرار دارند و ممکن است حضورشان روی استیج بیشتر از یک مرتبه باشد. دی‌کاپریو، در بخش بهترین بازیگر کمدی یا موزیکال نامزد دریافت جایزه است و برد پیت برای بهترین بازیگر نقش مکمل در این فهرست قرار دارد. این در حالی است که نام لویز هم به‌عنوان یکی از نامزدهای دریافت جایزه بهترین نقش مکمل زن دیده می‌شود.

انتقادهای عیان

اما در یک ماه گذشته که فهرست نامزدهای گلدن گلوب ۲۰۲۰ منتشر شد، انتقادهای فراوانی صورت گرفت. از جای خالی رابرت دنیرو برای بازی در فیلم «ایرلندی» به کارگردانی مارتین اسکورسیزی بگیرد تا نادیده گرفتن کارگردان‌های زن در

این فهرست، این انتقاد آخر اما به مرور زمان و با نزدیک شدن به زمان برگزاری مراسم نیز از میان نرفت و کار را به جایی رساند که کیسی لومنز، کارگردان و یکی از فیلمنامه‌نویسان «هریت» که فیلمش در بخش بهترین بازیگر نقش اول درام نامزد دریافت جایزه شده است، به سی‌ان‌ان توضیح داد: «فعالیت کارگردان‌های خانم در سال ۲۰۱۹ کم نبوده است اما این حضور در مراسم گلدن گلوب نادیده گرفته شده است. من اعتقاد دارم که ما می‌توانیم خیلی بهتر از این‌ها عمل کنیم و نگذاریم خانم‌ها نادیده گرفته شوند.» این انتقاد به احتمال فراوان تا سال‌های طولانی روی شانه دست‌اندرکاران گلدن گلوب سنگینی خواهد کرد؛ چرا که تمام رسانه‌های مطرح دست از سر آنها برنداشته‌اند. در این میان، اسم گرتا گرویک برای فیلم «ایرلندی» به لولو ونگ برای فیلم «وداع»، لورن اسکافیرا برای «شیدادان» و ماری هلر برای فیلم «یک روز زیبا در محله» به‌عنوان ناکام‌ترین زنان کارگردان ۲۰۲۰ شنیده می‌شود. همان‌طور که تنها یک بازیگر رنگین‌پوست در میان نامزدهای دریافت جایزه وجود دارد و آن کسی نیست جز ادی مورفی برای فیلم «اسم من دولماست است». وراثتی سوزه دیگری برای انتقاد نسبت به گلدن گلوب دارد و روی نداشتن

- **دگرگونی در طبقه‌های اجتماعی در ایران**
- **(از دهه ۱۳۴۰ تا ۱۳۹۷)**
- **نویسنده: محمد رحمان زاده هروی**
- **چاپ اول ۱۳۹۸**
- **ناشر: نشر اختران**

بیانیه ۵ هزار امضای تاتاری‌ها

برای شهید سلیمانی

هنرمندان این روزها با مردم ایران و غمی که با شهادت سردار قاسم سلیمانی دارند همراه شده‌اند. بسیاری از هنرمندان در اینستاگرام و با نوشتن یادداشت‌هایی از این

خبر روز

سردار و مجاهدت‌هایش می‌نویسند و تاتاری‌ها هم با انتشار بیانیه‌ای این ترور را محکوم کرده و شهادت سردار سلیمانی را تسلیت گفتند. بیانیه‌ای که توسط بیش از ۵ هزار نفر از هنرمندان تاتار امضا شده است. به گزارش روابطعمومی اداره‌کل هنرهای نمایشی، در متن بیانیه خانواده بزرگ تاتار ایران آمده است: «شهادت هنر مردان خداست. ترور پلید است و پلیدی به‌دنبال نابودی و جنگ است. بدون تردید اینگونه اقدامات ماجراجویانه تنها با هدف جنگ طلبی جهانی و نوطنه برای استقلال و آزادی یک ملت باعزت است که برای نیل به استقلال خون‌های زیادی را نثار کرده است. شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی محکوم بوده و این محکومیت به معنای نابودی نگاهی است که به‌دنبال حذف مقامات بلندپایه یک کشور دست به جنایت و ترور می‌زند. ما هنرمندان جامعه تاتار ایران همپای ملت مبارز ایران ضمن محکومیت این ترور و جنایت بزرگ بشری، حمایت خود را از آرمان و ارزش‌ها و راه سردار شهید سیهید قاسم سلیمانی اعلام می‌داریم.» در این بیانیه امضا و نام چهره‌هایی چون علی نصیریان، بهزاد فراهانی، قطب‌الدین صادقی، تاجرخیش فائیان، ایرج راد، داود فتحعلی بیگی، حمیدرضا نعیمی، کوروش نریمانی، حسین پاکدل، هادی مرزبان، اصغر محم، مریم معترف، حسین کیانی، فرزانه کابلی، حمیدرضا آذرنگ، ایوب آقاخانی، شکرخدا گودرزی، بهروز بقایی، سیروس همتی، رضا فیاضی، حسین مسافر آستانه، افسانه ماهیان، شهرام زرگر، نصرالله قادری، سعید داخ، فرهاد قائمیان، ارمغان بهداروند، کوروش سلیمانی و... دیده می‌شود.

فیلمی که حاتمی‌کیا می‌خواست درباره سردار سلیمانی بسازد

حاج قاسم راضی نشد

دبیر جشنواره فیلم مقاومت و تهیه‌کننده فیلم سینمایی «به وقت شام» صبح دیروز در برنامه «سلام صبح بخیر» حاضر شد تا درباره سردار سلیمانی و منش و رفتار او خاطراتی بگوید. در میان بازگویی این خاطرات، آسان فیلمی که ابراهیم حاتمی‌کیا می‌خواست درباره سردار قاسم سلیمانی بسازد ساخته نشد به میان آمد. بخشی از صحبت‌های این تهیه‌کننده سینمایی با این برنامه تلویزیونی را در ادامه می‌خوانید.

همراه با ابراهیم حاتمی‌کیا خدمت مقام معظم رهبری رفته بودیم. آقا ابراهیم به حضرت آقا گفتند من خیلی دوست دارم فیلم زندگی حاج قاسم را بسازم اما ایشان به هیچ عنوان راضی نمی‌شود. حضرت آقا هم گفتند ایشان خیلی شغله دارند و شاید دلیلش همین است؛ شما قدری صبر کن! بعد از آن سردار رحید هم گفتند می‌خواهید برویم خانه حاج قاسم و جلسه بگذاریم تا راضی‌شان کنیم اما ایشان هیچ رغبتی ندارند. امثال حاج قاسم‌ها نمی‌خواستند در باره خودشان صحبت شود و منتهی هم نداشتند.

در هنگام تولید «به وقت شام»، آقای حاتمی‌کیا برای تحقیقات با هماهنگی سازمان اوج به سوریه رفتند و این مرحله چند ماه طول کشید و با هماهنگی‌هایی که حاج قاسم دستور آنها را داده بود، همه جا حضور داشت و شرایط حضور در مناطق جنگی هم برای او مهیا شد. او پس از برگشت به یک قصه ۱۰ صفحه‌ای رسید و مرصا زاد. زمانی که من این قصه را خواندم گفتم این پروژه، پروداکشن بسیار سنگینی دارد و تا زمانی که زیرساخت‌های آن را آماده کنیم و به ویزوال‌های آن بپردازیم، در بهترین و خوشبینانه‌ترین حالت از اردیبهشت سال بعد می‌توانیم این کار را شروع کنیم، اما او به من گفت من به حاج قاسم قول داده‌ام بعد از این امسال تمام کنم. پرسیدم چرا؟ گفت حاج قاسم گفته‌اند این کار امسال ساخته شود و موضوع داعش در سال آینده تغییر خواهد کرد. همین اتفاق هم افتاد. ما شبانه روز با حمایت خوب سازمان اوج تلاش کردیم و بچه‌ها حتی یک روز آف نداشتند و سه چهار ماه کار کردیم تا به زمان اکران فیلم رسیدیم. نسخه اولیه کار آماده شد و اولین نمایش رابری سردار سلیمانی گذاشتیم که ایشان با خانواده‌شان تشریف آوردند. برای بچه‌ها خیلی جالب بود سردار سلیمانی که بسیار در این منطقه و خیلی از کشورهای مختلف درباره ایشان بحث می‌کنند، چقدر آدم ساده و خودمانی و صمیمی هستند.

یاد

مهدی زراعی
تهیه‌کننده سینما و دبیر جشنواره فیلم مقاومت

جدیدش «ایرلندی» اهدا کرد و این همکار قدیمی خود را که در دهه فیلم باهم کار کرده‌اند «بزرگ‌ترین بازیگر نسل خود» خواند. او گفت: «اثر خلاقانه او در بازیگری همیشه تا زمانی که بازیگرانی وجود داشته باشند که هنر خود را بیان کنند، حس خواهد شد.»

■ **گروه هنری میزانشن برای اجرای نمایش «انتقام سیاهش»**، فراخوانی جهت جذب ۴ بازیگر جوان تاتار صادر کرد. ■ **فیلمبرداری فیلم سینمایی «خط فرضی»**، به نویسندگی و کارگردانی فروشن صمدی و تهیه‌کنندگی علی مصفا در تهران آغاز شد. ■ **سحر دولتشوهر و پژمان جمشیدی با هنرمندی حسن پورشیرازی و آرتنا حاجیان بازیگران اصلی این فیلم هستند**

■ **شست و چهارمین جشنواره منطقه‌ای سینمایی جوان (آسوریک) در مراسمی با حضور رئیس سازمان سینمایی، مسئولان استان سیستان و بلوچستان و چهره‌های فرهنگی و هنری با معرفی برگزیدگان به کار خود پایان داد.**

■ **در راستای سیاست‌های اخیر موزه «لوور» پاریس برای کاهش تعداد بازدیدکنندگان و جلوگیری از ازدحام جمعیت، شمار بازدیدکنندگان این موزه به ۹.۶ میلیون نفر در سال ۲۰۱۹ کاهش یافت. به این منظور در طول تابستان در دست‌زمانی که پایتخت فرانسه شاهد موج شدید گرما بود، این موزه به مدت چند روز به‌طور کامل درب‌های خود را بست.** ■ **ششمین نشست نشر «سبب سرخ» با عنوان «آفتابی از فلق سرخ» به‌هقدو بررسی دو مجموعه شعر بهار الماسی با نام‌های «منظومه بی‌قطر و قد» و «یک سوره‌هازارد» اختصاص داشت که با حضور رضا روزبهانی، حجت بداعی، رزا جمالی و علیرضا بهنام برگزار شد.** ■ **آلبوم «سراغاز» به آهنگسازی، تنظیم و نوازندگی حسین درودگر آملی شامل ۱۰ قطعه بی‌کلام توسط شرکت «آوی برگ‌ریزان» منتشر شد.**